

TEYLINGEN
Buitengebied Teylingen

Oplegnotitie planMER

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Teylingen

Buitengebied

Oplegnotitie planMER

identificatie

projectnummer:

152500.17610.00

projectleider:

drs. M. van der Meulen

planstatus

datum:

09-03-2015

status:

definitief

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Alternatieven	6
3. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	7
4. Natuur	9
4.1. Natura 2000	9
4.2. Mais- en ruwvoederteelt	11
5. Waterkwaliteit	12

1. Inleiding

De gemeente Teylingen stelt een nieuw, actueel bestemmingsplan voor het buitengebied op. Het plangebied omvat het hele buitengebied van de gemeente. In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied is een planMER opgesteld. Het planMER is gelijktijdig met het in procedure brengen van het ontwerpbestemmingsplan ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r. De Commissie is van mening dat in het planMER sprake is van een aantal tekortkomingen die van belang zijn voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

De gesignaleerde tekortkomingen:

- in het MER is geen aandacht besteed aan de uitwerking van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven voor het voornemen, uitgaande van (doorvertaling van) het beleid ten aanzien van verrommeling en versnippering, de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen en de karakteristieken en kwetsbaarheid van het plangebied;
- het MER geeft onvoldoende (specifieke) informatie over landschappelijke en cultuurhistorische waarden, waardoor de effecten daarop en de mogelijkheden om deze te voorkomen of te beperken niet goed inzichtelijk zijn;
- in het MER is niet aangetoond dat de geboden ontwikkelingsruimte kan worden gerealiseerd zonder dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden (en Beschermde Natuurmonumenten) plaats zal vinden;
- het MER geeft onvoldoende inzicht in de effecten op de waterkwaliteit en mogelijkheden om deze te voorkomen of te beperken.

In reactie op het toetsingsadvies is in deze notitie een nadere toelichting opgenomen op de punten uit de gesignaleerde tekortkomingen.

2. Alternatieven

Toetsingsadvies

In het MER is geen aandacht besteed aan de uitwerking van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven voor het voornemen, uitgaande van (doorvertaling van) het beleid ten aanzien van verrommeling en versnippering, de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen en de karakteristieken en kwetsbaarheid van het plangebied.

Reactie

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is een actualisatie van de vigerende plannen, waarbij zo veel mogelijk wordt aangesloten bij het actuele beleid op de verschillende schaalniveaus (rijk, provincie, regio en gemeente). Op basis van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport is het plangebied voor het bestemmingsplan Buitengebied onderverdeeld in verschillende zones. De gebruiks- en bouwmogelijkheden zijn per zone maar ook per productietak (grondgebonden veehouderij, bollenteelt en glastuinbouw) verschillend. Voor elke combinatie van zones en productietakken is een afzonderlijk artikel/bestemming opgenomen. Omschakeling naar een andere productietak is binnenplannen niet mogelijk. Het bestemmingsplan Buitengebied Teylingen is in die zin een conserverend plan. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zullen buitenplannen via een eigen ruimtelijke procedure plaatsvinden. Het consoliderende karakter van het bestemmingsplan is een belangrijke reden om in het bestemmingsplan geen alternatieven te onderzoeken. Ondanks het conserverend karakter is binnen het bestemmingsplan wel sprake van ontwikkelingsruimte en wordt flexibiliteit geboden. Uitgangspunt voor de effectbeschrijvingen vormt de maximale invulling van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Wanneer de resultaten daar aanleiding toe geven zijn in het planMER maatregelen uitgewerkt om ongewenste situaties te voorkomen. Dat speelt met name bij de mogelijke gevolgen voor Natura 2000.

Het valt ook buiten de scope van het bestemmingsplan Buitengebied Teylingen om in het verlengde van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) sterk te gaan sturen de landschappelijk uitwerking binnen de verschillende zones. Uitgangspunt is wel dat de bestemmingsregelingen in principe niet conflicteren met de doelstellingen uit de ISG. Uit de effectbeoordeling in het planMER blijkt dat door de bestemmingsplansystematiek en de voorwaarden die verbonden zijn aan afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden geen onaanvaardbare situaties zullen optreden. In het volgende hoofdstuk is nader ingegaan op de thema's verrommeling en versnippering.

3. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

Toetsingsadvies

Het MER geeft onvoldoende (specifieke) informatie over landschappelijke en cultuurhistorische waarden, waardoor de effecten daarop en de mogelijkheden om deze te voorkomen of te beperken niet goed inzichtelijk zijn.

Reactie

Verrommeling en versnippering

Het tegengaan van verrommeling en versnippering in het open bollengebied is een van de speerpunten uit de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport. Het bestemmingsplan Buitengebied is niet het instrument om bestaande verrommeling en versnippering in het buitengebied actief tegen te gaan (sanering van ongewenste situaties). Wel bieden de voorwaarden die in het bestemmingsplan zijn gekoppeld aan diverse flexibiliteitsbepalingen mogelijkheden om nieuwe ongewenste situaties te voorkomen. In de verschillende bestemmingsomschrijvingen is ook het behoud, versterking en hertel van de voorkomende natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden opgenomen, waarbij de bollenvelden, grootschalige openheid, kenmerkende landschapsstructuur en natuur- en landschapselementen specifiek worden benoemd. Daarnaast biedt het bestemmingsplan bijvoorbeeld met de Ruimte voor Ruimte-regeling mogelijkheden om leegstaande kassen te saneren. Op deze wijze faciliteert het bestemmingsplan initiatieven die verrommeling tegengaan (maar dwingt dit niet af).

Detailniveau effectbeschrijving

Het detailniveau van de effectbeschrijvingen voor landschap en cultuurhistorie wordt voldoende geacht voor de beoordeling van de effecten op gebiedsniveau. De toetsing van de inpassing in het landschap en cultuurhistorische waarden is maatwerk. Met de voorwaarden die zijn gekoppeld aan de verschillende flexibiliteitsbepalingen in het bestemmingsplan is geborgd dat er een toetsing van de landschappelijke en cultuurhistorische effecten plaatsvindt op het moment dat sprake is van een concreet initiatief. Het op voorhand zeer gedetailleerd in beeld brengen van deze potentiële effecten, te hanteren uitgangspunten en mogelijke maatregelen heeft weinig meerwaarde (die niet opweegt tegen de extra kosten en inspanningen) en zal niet tot een andere bestemmingsplanregeling leiden. Het noodzakelijke maatwerk dient te worden geleverd op het moment tot wordt getoetst of wordt voldaan aan de algemene voorwaarden zoals opgenomen bij de verschillende flexibiliteitsbepalingen.

Karakteristieke elementen

In de bestemmingsregeling is veel aandacht besteed aan de bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Zowel in de bestemmingsomschrijvingen, als in de noodzakelijke omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden en in de voorwaarden die zijn gekoppeld aan de bouw mogelijkheden die via afwijking en wijzigingsbevoegdheden worden geboden. Op deze wijze wordt de kans op aantasting van karakteristieke elementen tot een minimum beperkt.

Archeologische waarden

In het toetsingsadvies wordt tot slot ook een opmerking gemaakt over de beoordeling van de effecten op de aanwezige archeologische waarden. Behoud in de bodem (in situ) heeft de voorkeur boven het opgraven. Ten onrechte is in de hoofdtekst aangegeven dat de negatieve effecten van het opgraven opwegen tegen het vergroten van onze kennis over de geschiedenis van de streek. De beoordeling in tabel 5.2 is echter wel correct. Daarin is de aantasting van archeologische waarden niet als 'neutraal', maar als 'beperkt negatief' beoordeeld.

4. Natuur

4.1. Natura 2000

Toetsingsadvies

In het MER is niet aangetoond dat de geboden ontwikkelingsruimte kan worden gerealiseerd zonder dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden (en Beschermd Natuurmonumenten) plaats zal vinden.

Reactie

Emissie-stand-still

Uit de passende beoordeling blijkt dat de maximale invulling van de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leidt tot een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000. Significante negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten. In de passende beoordeling is ingegaan op maatregelen waarmee de toename van stikstofdepositie kan worden beperkt, bijvoorbeeld met het schrappen van wijzigingsbevoegdheden voor de uitbreiding van bouwvlakken. Ook bij het beperken van de bouwmogelijkheden, hebben de bestaande veehouderijen binnen het bouwvlakken echter nog dermate veel ruimte dat significante negatieve effecten niet zijn uit te sluiten. In het ontwerpbestemmingsplan is een regeling opgenomen (een zogenaamd emissie-stand-still) waarmee een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000 als gevolg van de uitbreiding van veehouderijen wordt voorkomen. Een dergelijk emissie-stand-still betekent niet dat de veehouderijen niet kunnen uitbreiden. Door het toepassen van emissiearme staltechnieken kan sprake zijn van een toename van het aantal dieren zonder dat de emissies toenemen.

In het planMER is op hoofdlijnen beschreven op welke wijze met toepassing van emissie-arme technieken kan worden gekomen tot een uitbreiding van het aantal dieren zonder dat de emissies toenemen. Voor de veehouderijen is bij de beoordeling van de mogelijke gevolgen van de maximale benutting van de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, uitgegaan van een invulling met een melkrundveehouderijbedrijf. In het planMER is voor de maximale invulling van de bouwmogelijkheden (worstcase) uitgegaan van het minst gunstige stalsysteem. Uitgaande van een situatie waarin sprake is van beweiding bedraagt de emissiefactor voor de diercategorie melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar 9.5 kg NH₃ per dierplaats per jaar (Rav code: A1.100.1). Binnen het plangebied beschikken veel van de veehouderijen in de huidige situatie over traditionele stalsystemen. Dit betekent dat in veel gevallen door de toepassing van emissie-arme technieken kan worden gekomen tot een uitbreiding binnen het emissie-stand-still. In het planMER is dit met een aantal voorbeelden gekwantificeerd. Daarnaast kunnen emissies die in de huidige situatie worden gegenereerd door andere diercategorieën (bijvoorbeeld schapen) worden benut om een uitbreiding van het aantal stuks melkrundvee te realiseren.

Externe saldering

Emissie-arme staltechnieken bieden onvoldoende ruimte om de volledige ruimte die het bestemmingsplan bij recht en via wijzigingsbevoegdheden biedt, te benutten voor grondgebonden veehouderij. Mede om deze reden is in het bestemmingsplan een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden af te wijken van het emissie-stand-still. In het planMER is toegelicht dat externe saldering mogelijkheden biedt om een uitbreiding te realiseren waarbij de emissies op perceelsniveau toenemen, zonder dat dit leidt tot een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000. Uit de gegevens van het CBS zoals opgenomen in het planMER blijkt dat de afgelopen jaren sprake is van een sterke afname van het aantal veehouderijen binnen de gemeente en voor bepaalde dier categorieën ook van een afname van het aantal dieren. De trend van schaalvergroting zal zich de komende 10 jaar verder doorzetten. Daarbij is het zoals beschreven mogelijk om het saldo dat ontstaat door 'stoppers' onder voorwaarden te benutten om een toename van emissie toe te staan voor de 'groeiers'. Externe saldering is in principe mogelijk tot het moment waarop de Programmatische aanpak stikstof in werking treedt.

Programmatische aanpak stikstof (PAS)

Met de PAS pakken verschillende overheden de stikstofproblematiek binnen Natura 2000 aan. De PAS heeft tot doel economische ontwikkelingen, zoals uitbreiding van veehouderijen, samen te laten gaan met het realiseren van Natura 2000-doelen. Met de PAS wordt een samenhangend pakket van maatregelen vastgesteld waardoor de stikstofdepositie binnen Natura 2000 wordt beperkt. Daarbij gaat het enerzijds om een pakket nationale maatregelen voor de landbouw, om ervoor te zorgen dat de daling van de depositie die al plaatsvindt, nog eens extra wordt versneld. Anderzijds gaat het om herstelmaatregelen binnen Natura 2000 (om te komen tot de meest effectieve maatregelen wordt per Natura 2000-gebied een gebiedsanalyse uitgevoerd). Het positieve effect van deze maatregelen wordt (gedeeltelijk) benut om ontwikkelingsruimte te bieden voor economische activiteiten, waaronder uitbreidingsruimte voor veehouderijen.

De PAS treedt naar verwachting halverwege 2015 in werking. Het in werking treden van de PAS kan consequenties hebben voor de uitvoerbaarheid van toekomstige initiatieven binnen het buitengebied van de gemeente Teylingen. Met de PAS kan voor veehouderijen op de volgende wijze worden gekomen tot uitvoerbare initiatieven:

- een project draagt minder dan 1 mol/h/jr bij aan de stikstofdepositie binnen Natura 2000;
- een project draagt meer dan 1 mol/h/jr bij, maar past binnen de ontwikkelingsruimte die met de PAS wordt gecreëerd.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000, zullen toekomstige uitbreidingen van veehouderijen in veel gevallen vallen binnen de drempelwaarde van 1 mol/h/jr.

Conclusie

Binnen het emissie-stand-still en de afwijking daarvan zoals opgenomen in de bestemmingsregeling zijn er verschillende mogelijkheden om te komen tot uitvoerbare initiatieven. Met de voorwaarden zoals vastgelegd in de regels is geborgd dat geen significante negatieve effecten optreden als gevolg van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt.

4.2. Maïs- en ruwvoederteelt

Toetsingsadvies

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER inzicht te bieden in de effecten van maïs-/ruwvoederteelt en de mogelijkheden om deze te voorkomen of te beperken.

Reactie

In verschillende sectorale effectbeschrijvingen in het planMER is ingegaan op de effecten die samenhangen met de teelt van maïs en ruwvoeder. Verwezen wordt naar paragraaf 4.3.1 (foerageergebied), paragraaf 4.3.2 (weidevogels) en paragraaf 5.3.1. (openheid). In het ontwerpbestemmingsplan werd de mogelijkheid voor maïs- en ruwvoederteelt geboden via afwijking met een omgevingsvergunning. Daarbij was als voorwaarde opgenomen dat bestaande natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden niet worden aangetast. Verder is de beperking opgenomen dat slechts 20% van de bedrijfsgronden mag worden ingezet voor ruwvoederteelt. De mogelijke effecten worden in het planMER daarom als beperkt negatief beoordeeld. De Commissie voor de m.e.r. vraagt aandacht voor de gevolgen van klink in het veenweidegebied door het verlagen van het waterpeil. In de huidige situatie is in de gemeente niet tot nauwelijks sprake van de teelt van maïs en ruwvoeder in het veenweidegebied. Mede naar aanleiding van het toetsingsadvies kiest de gemeente ervoor om de mogelijkheid voor maïs- en ruwvoederteelt te schrappen uit het bestemmingsplan.

5. Waterkwaliteit

Toetsingsadvies

Het MER geeft onvoldoende inzicht in de effecten op de waterkwaliteit en mogelijkheden om deze te voorkomen of te beperken.

Reactie

In het planMER is inzicht gegeven in de waterkwaliteit van de Kagerplassen. Daaruit blijkt dat in de huidige situatie sprake is van knelpunten ten aanzien van de gehalten stikstof en fosfaat. In het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. wordt aangegeven dat de groei van de veestapel, bollenteelt en (water)recreatie kunnen leiden tot een toename van nutriënten en bestrijdingsmiddelen in het water.

Veestapel

Het bestemmingplan biedt mogelijkheden aan de bestaande veehouderijen om uit te breiden. Omschakeling naar veehouderij is niet mogelijk. Uitgaande van de theoretische maximale invulling van de uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan bij recht en via wijzigingsbevoegdheden biedt, is een uitbreiding van de veestapel mogelijk. Deze theoretische maximale invulling heeft ook het uitgangspunt gevormd voor de beoordeling van de effecten op de waterkwaliteit zoals opgenomen in het planMER. Gezien de trends in de ontwikkeling van het aantal stuks vee in de gemeente Teylingen (zie informatie paragraaf 3.2.1 van het planMER) is het sterk de vraag of de veestapel daadwerkelijk zal groeien tijdens de planperiode. De trend van schaalvergroting zal naar verwachting verder doorzetten, waarbij een beperkt aantal bedrijven zullen uitbreiden, maar tegelijkertijd een aantal bedrijven de bedrijfsactiviteiten zal beëindigen. De eventuele groei van de veestapel zal zodanig beperkt zijn dat geen op gebiedsniveau geen sprake zal zijn van grote gevolgen voor de waterkwaliteit. Daarnaast zijn er (in aanvulling op sectorale wet- en regelgeving) geen concrete maatregelen of voorwaarden die eenvoudige kunnen worden vastgelegd in een bestemmingsplan Buitengebied.

Bollenteelt

Door de gekozen bestemmingsplansystematiek en opzet van de regeling, biedt het bestemmingsplan geen mogelijkheden voor een toename van het areaal bollengrond. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de bestaande bollengronden is lastig te regelen (en te beperken) in een bestemmingsplan. Omdat de effecten sterk afhankelijk zijn van toegepaste technieken en middelen is maatwerk op bedrijfsniveau noodzakelijk. Uit verschillende uitspraken van de Raad van State blijkt een algemene regeling om gebruik van bestrijdingsmiddelen te beperken juridisch niet houdbaar (vanwege de belangen van de bestaande telers).

Recreatie

De ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt voor nieuwe recreatieve functies of de uitbreiding van bestaande recreatieve functies is (zoals beschreven in paragraaf 2.4.4) zeer beperkt.

Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt, zal geen sprake zijn van relevante gevolgen voor de waterkwaliteit.